

Nepozeraj sa

Autor	Vydavateľ	Licencia	Vydanie	Autor obálky
Palea Ulla	Greenie knižnica	CC-BY-NC-ND	Prvé (2023)	Palea Ulla

O knihe

Čo majú spoločné tuláčka, zalúbenec z dávnych čias a dievčina z útulku? Ich príbehy sú poznačené existenčnými ťažkosťami, v ktorých najviac ožíva tvorivosť a šikovnosť. A tak si vytvorili vlastné divotvorné príhody, akoby z iného sveta sveta fantastiky. Autorka nás v názve knižky varuje: Nedá sa čítať bezducho, čítame ju srdcom.

Tuľka

Zaligotala sa slza

Mrákota

A utíchol dom.

Éterom vinie sa mierny

Prehlboký tón hlasu

Pripomínajúci dudrajúcu basu

A prelamuje ozón dusný

Vnášajúc do lásky zlom

Už si v bezpečí... Usni

VÝPRAVA

Tuľka sedela na drevenej lavičke pod stromom v akomsi polosne. Obloha bola sivá, olovená a Tuľka mala pocit, že slnko, matne presvitajúce spoza oblakov, ju zahaľuje do akéhosi žltého oparu, zahmlieva jej vlastnú osobnosť. Cítila sa takto príjemne, nejasne a uspokojene dumala nad svojím rozhodnutím. Áno, pôjde už domov. Spoločnosť ju vyčerpala. Celý ten rušný, krutý a pokrytecky bohabojný svet ju už zunoval. Na prázdnych plochách billboardov, honosne stojacich obďaleč cesty, zazrela v duchu symboly štvorca. Niekedy mala takéto vnuknutia a štvorec pre ňu znamenal zábezpeku, istotu a štyri živly. Štyri steny, ohraničený priestor, väzenie, bezpečie a ticho. Uľavilo sa jej. Na ulici žila už druhý týždeň a bolo to na nej vidno. Zlepené vlasy jej masne splývali na ramená a na tvári mala veľa sčervenených miest a sivých šmúh. Jedla z našetrených peňazí väčšinou rožky a mačacie mäsové konzervy. Spomenula si na časy, keď držala diétu a ocitla sa so zápalom slepého čreva v nemocnici. Čo dostala na večeru? Rožok s natretou paštétou pre mačky! Tú chuť poznala dokonale a v jej vnútri vzbĺkol vtedy akýsi vzdor voči celej spoločnosti. Trošku sa cítila ako mačka. To ju priviedlo k myšlienke, že je lepšie byť zvieraťom ako človekom. Naraz vstala z lavičky a knísajúc sa, zle našľapujúc na ľavú nohu sa dumky prechádzala po nábřeží

Váhu pri meste. V diaľke sa ozýval monotónny šum naokolo prechádzajúcich áut a na oblohe svoju večernú raziu rozkrákorili vrany letiace smerom k parku. Na hladinu rieky hodila žabku. Urobila tri – päť skokov a s neviditeľným čľupnutím zmizla pod hladinou. Tuľka sa usmiala rozpamätajúc sa na báseň Jána Smreka: „Žaba, žaba maličká... Skáč mi pekne, žabička...“ Alebo tak nejako. Obrázok odrážajúci detskú fantáziu sa však líšil od súčasnej podoby sveta pri Váhu. Stále ju to škrelo. Tridsaťpäť rokov ju ťažilo na krku väčšími než uviazaný balvan. Prehltla sliny, ktoré sa jej od hladu hromadili v ústach, a vyšla po vale k novínovému stánku smerom do kúpeľnej zóny mesta. Detsky civela do výkladu – vždy ju priťahovali čačky a spomienkové predmety, vyvolávali takú domácu atmosféru. Zakaždým mala pocit, že sa ocitla v teplej obývačke s vázami, obrazmi na stenách a predovšetkým pohodlnou posteľou. Samozrejme, s babičkinou dekou vyšívanou kvetmi a so zapnutým televízorom. Musel v ňom do tmavej izby svietiť čiernobiely pradávný film pre pamätníkov a uspávajúce hlasy starých dôb jej museli ískať vo vlasoch v šere podvečera. Šla domov k otcovi. Usmiala sa ako dušička, keď si naňho spomenula. Na pokojné, triezve, belasé oči, ktoré jemnocitom jemu vlastným vždy dokázali nájsť ten správny odtieň pohľadu. Vlúdnym hlasom maľoval obrazy, ktoré Tuľku upokojovali a vháňali do života radosť. Treba domov, otec si už zvykol na jej tulácke nálady, a tak ju i pomenoval – Tuľka. Prechádzala okolo predvianočne rozsvietených výkladov v uličke úzkej ako husí krk. Jastrila očami po ďalších útulných obývačkách a ak by neschovávala vo vrecku desaťeurovku, nemala by takú dobrú náladu. I vkročila do bazáru s použitým oblečením. O sedem minút z neho vyšla a na pleciach, keďže bol november, pribudol jej hrubý tehlový svetřík. Behala v tenkej bundičke, tú teraz šupla do igelitovej tašky. Svetr bol dlhý po kolená a náramne jej svedčal. Overovala si to pred každým výkladom, okolo ktorého prechádzala. Obraz pohostinnej obývačky nahradila jej postava v ohnivom svetříku. Akoby už cítila praskať v krbe oheň, a tak pridala do kroku. Otec ju čakal doma s teplou večerou, ktorú si zaželala ako odmenu za to, že sa vrátila živá

a zdravá. Ako v detstve z výletu, keď otec zakaždým doma pustil rádio a pripravoval vysmázané chlebíčky. Mimovoľne sa zalizla pri pomyslení na hrianku s roztopeným syrom.

Otvorila dvere do bytu po dlhom pasovaní sa s vchodovými dverami do paneláku. Nezatvárali sa už roky, jazyk zámku sa musel kľúčom dobre zacvaknúť, inak bolo zatvorenie nemožné. I v chodbe ju čakali výklady. Farebné komunistické vianočné svetlá v tvare krištáľových priehľadných gúl ako gombičky na klaunovom kabáte lemovali zrkadlo i botník. Uzrela v obývačke otca.

„Ahoj!“ S veselým pozdravom si zobliekla svetrík a hodila ho na kreslo. „Á...hoj,“ zažartoval otec a šibalsky začal ako komediant prestupovať na mieste a gestikulovať rukami naozaj ako dieťa. V Tuľke ešte driemalo kus detstva, tak rozjašene pribehla objat' ho. „Nič sa mi nestalo!“ Otec trochu zvažnel, no na dcérine výmysly bol zvyknutý a veru dlho bojoval sám so sebou, kým jej povolil tuláctvo. Prešli do kuchyne a Tuľka s nadšením z pekného večera, v ktorom už bolo cítiť Štedrý deň, zbadala na tanieri čalamádu s jaterničkou a chlebom. Radosť jej zmiernila iba náhla spomienka na rozprávku Dievčatko so zápalkami. Naozaj si vážila možnosť vždy sa vrátiť do útulného domova najmä potom, ako jej v mysli utkveli útržky spomienok na zamastené bundy, pivové fľaše, šedivé vlasy plné lupín a špinavé popolníky plné ohorkov. Ešte opilecký pohľad do toho, vianočná medovina, zelené stánky a snehové vločky a je to hotová Sodoma a Gomora ako darček Slovenska v deväťdesiatych rokoch pod stromček.

ZVLÁŠTNE SNY?

Večer si sadla vedľa postele. Skôr vedľa matraca, spávala na ňom na zemi. Blízkosť zeme jej evokovala pokoj. Teraz ten pokoj čosi oživilo, ale nenarušilo.

Vedľa postele. Áno, tam. Tam je ten poklad. Tuľka so vzrušením a narastajúcou bázňou siahla po... knihe. Škola čarodejníctva. No dobre, veď keď už sa motká po svete, prečo by sa nemohla špacírovať aj v inom svete?

„Zostávaš nadhlo?“ Otec si upravoval pred zrkadlom oblek. Chystal sa na stretnutie spolužiakov zo základnej školy. Niektorí už pomreli. Tuľka si až vtedy začala vážiť otca. Inak vyzeral mladistvo a čo sa duše týka, tak to bol nevyliciteľný romantik a optimista s neustálym záujmom o svet, ľudí a dianie vôkol neho. Tajne dúfala, že bude ako on. S dcérskou oddanosťou mu vždy uznala múdre myšlienky a vzhľadom na jeho sedemdesiatku pochopila, že človek nemusí zostarnúť, ak nechce. Chorý nebol už asi šesť rokov a v tvári mu často žiarila radosť a nadhľad.

Pohľadila obálku. Na tyrkysovom podklade nebolo nič iné, iba huf zlatých hviezdíček. Najväčšia bola päťcípá s hrotom smerujúcim hore, nič viac, len hviezdy. Aj nápis bol zlatý. Tuľku premkol krásny pocit oživených citov a radosti. Tak sa teda zasnáť. A sama!

„To teda nie...“ začala za sebou zrazu nežný dievčenský hlas. Trhlo ňou a prudko sa otočila. Nikde však nebolo nikoho, žiadna žena sa jej neprihovárala. Iba šatka visela na kľučke skrine, nehybne spočívajúc.

„Asi sa mi zamarilo,“ pomyslela si a znovu sa zahľadela na knižku. „Áno.“ Tento hlas bol navýsost' zreteľný a chrapľavý, opäť ženský.

„Áno?!“ skríkla v úľaku, ani si neuvedomujúc, čo robí. Nič som nehovoril, zavolať na ňu z obývačky otec, ešte si balil tašku a nakukol jej do izby. „Prídem neskoro večer. Najedz sa.“

„Áno,“ preglgla Tuľka a zamávala mu s úsmevom, ktorý neprežrádzal nič.

„A šťastnú cestu!“ Tak zneli jej pravidelné pozdravy. Otec bol totiž vášnivý cestovateľ, azda preto si Tuľka nemohla nájsť muža – žiaden sa mu nepodobal. A hovorí sa, že ženy si vyberajú partnerov podľa otca, aby mal kto neskôr aspoň trochu zastúpiť jeho miesto autority.

Tuľka osamela a znovu ju premkol pocit niečoho zvláštneho. Halucinácie nikdy nemala. Pripísala zážitok svojej fantázii, osprchovala sa, vyčistila zuby a ľahla si na matrac ku knižke, slastne driemajúc pri pomyslení, že možno sa už čarodejkou stáva. Kdesi počula, že zázraky sa dejú, ale človek sa najprv musí vysmiať svojmu rozumu, aby uvoľnil energiu, ktorá ich spôsobuje. Má vraj hovoriť s predmetmi.

„Knižka, teším sa na teba,“ povedala Tuľka nahlas a pomaly, pomaličky zaspala. Len tá chvíľka medzi spánkom a bdením... keby bola dlhšia. Tuľka niekedy zažívala stavy alfa aj cez deň, vtedy nebola schopná normálne reagovať, vyzerala ako opitá. Dokázala si ich navodiť zväčša počúvaním dokumentárnych filmov so zatvorenými očami a uvoľneným telom pod perinou. Keď večer nemohla zaspáť, nepočítala ovečky. Počítala svoje výdychy. Sústredila sa pritom na svoje brucho, ako sa tak dvíhalo a klesalo. Precitňovala vzduch, ktorý najskôr vsávala nosnými dierkami a potom vydychovala na bruško. Keď mala príliš živú a bystrú náladu, vybrala sa dierou v zemi do podsvetia a prechádzala sa tam po nádherných lúkach prežiarovaných letným slncom. Vôkol nej poletovali motýle a celá predstava pulzovala životodárnou energiou a zdravou silou prírody. Tuľka čerpala veľa svojej radosti zo spomienok na šťastné detstvo strávené v lesoch. Otec sa staral o to, aby Tuľka ako jediná dcéra mala čo najkrajšie detstvo. Mama zomrela pri jej narodení, a tak otec všetku svoju lásku k bývalej žene venoval dcérke, nerozoznával ju však. Dbal o to, aby jej duša ostala čistá a zároveň znala sveta. Trpel, keď videl, že sa trápi. To sa stávalo najmä vtedy, keď si až príliš jasne uvedomovala, že je nezamestnaná, žije zo sociálky a keby nemala otca, stala by sa z nej bezdomovkyňa. Už len takto aspoň v náznakoch, tuláctvom sa snažila priblížiť k svojej identite vo svete, svojej vonkajšej forme.

„A vnútorná...?“ Zazdalo sa jej, či naozaj začula mrmlanie? Čert to vezmi, zasa tá ženská! Otázka bola natiahnutá a akoby zo žartu, akoby sa jej niekto veľmi nežne a s láskou vysmieval.

Akoby niekto vedel, že ona, Tuľka, ukrýva svoje vnútro pred svetom aj sama pred sebou, pretože, ach, bojí sa ho. Žena to vystihla iba tónom a dvomi slovami.

Otvorila v polosne oči a zadívala sa na okno, ktoré zívalo čiernou prázdnotou číhajúcou za ním. Neboli záclony ani záves a Tuľku vždy strašili nezakryté okná. I teraz hľadela s malou dušičkou a v napätí, úplne v iracionálnom očakávaní, kedy sa už za sklom vynorí desivá plešatá hlava s vypúlenými očami a veľkou mozgovňou. Také strašidlo raz videla vo sne – išla na potrebu a ono sedelo na záchode. Keď otvorila dvere a zbadala ohavu, hneď sa zobudila a celý deň sa bála ísť na záchod. Bola už veľká, mohla mať dvadsaťpäť rokov, no sen bol neobyčajne živý a veľmi ju vystrašilo, že tvor bol muž, ktorý bol veľmi rozumný a smutný, aspoň tak to vycitovala. Prebudila sa v nej myšlienka, či náhodou nevidela smutnú tvár svojho unaveného otca.

„Vidíš...“ pomaly si zvykala na ženský hlas, ktorý sa s ňou vytrvalo rozprával. „Áno, vidím, učíte ma vnútru,“ odpovedala telepaticky a zaspala už tvrdým, zdravým spánkom.

Otec naozaj prišiel neskoro. Mohli byť tri hodiny ráno, keď skontroloval, či dcéra spí a či je vôbec doma. Mlčky a potichu otvoril dvere na jej izbe a usmial sa. Tuľka objímala knižku a otec si pomyslel, že vrúcnejší vzťah by nemohla mať ani k mužovi. Chápal ju. Aj on mal rád knihy, v jeho samotárskom živote mu nahrádzali citovú podporu, akú by možno našiel u ženy. Prednedávnom sa s jednou rozišiel, a to práve preto, že Tuľka trpela pri jej osobe viac než dost. Nechcel na to ani myslieť. Zakročil a o viac sa nestaral. Všetko nech je na poriadku, jeho dcére sa nik vysmievať nebude. Tuľka vstala asi až okolo jedenástej a hneď si to namierila do mesta, do jeho kúpeľnej časti. Tešila sa, že uvidí labute a prevezie sa troška na bicykli. Ako zacvakala prehadzovačkou pred domom, taký istý zvuk sa ozval smerom od miesta, kde pracovali robotníci. Čo to je? Tuľka sa usmiala a cítila akúsi radosť, radosť z hry. „Však je ešte malá...“ Začula sa rozprávať dve mamičky na chodníku, ktoré práve kočíkovali deti. Veta jej utkvela v mysli. Bicyklom prešla cez cestu. Oproti nej kráčal starší pán s babičkou. „Ešte mali...?“ Muž sa to pýtal zrejme mamy alebo svokry a ňaťahoval sa za sieťovkou so zemiakmi. To už je príliš! Tuľka spanikárila. Tolko náhod a tak tesne za sebou...? Pripadala si ako v rozprávke, ako v poetickom filme, kde na hrdinku ako na Alicu v krajine zázrakov čaká na každom rohu prekvapenie a okolnosti akoby boli nachystané na tento účel. Prišla až do mesta a usadila sa na lavičke pred korytom Váhu. Hľadela na vodu a v duchu jej obetovala všetky svoje starosti a trápenia. Hodila ich do vody, nech ich riečny prúd odplaví a rozpustí, rozvíri a zatratí. Rada sa takto hrávala, až pokým nemala pocit, že je zbavená nánosu špiny.

*

Čochvíľa uvidíš tisíc svetov

Ako päť živlov na hviezde

Zistíš, že v tomto svete niečo

Bolesti

Náreku

A to preto

Že naše ja je iba vietor

Keď máme prázdno na mieste

Kde je ego

KTO TO JE?

„Ty si krásna!“ zubila sa Tuľka na najväčšiu z labutí, asi na gunára. Bolo poludnie, slnce v ten deň hladilo celé mesto a oteplilo sa. Tuľka si chcela sadnúť na kofolu, hľadela teda správne miesto. Do očí jej padol nápis, ktorý tam predtým nebol. U bielej labute. Visel na drevenej tabuli pod nedostavanou striedkou vo vchode vysokej budovy, asi starého hotela, hneď pri pešej zóne pri rieke. Všade sa prechádzali kúpeľní hostia. Na verande pod nápisom stála žena v bielej hodvábnej blúzke a hľadela na Tuľku. Tá inštinktívne vykročila k nej s bicyklom po boku a keď sa priblížila, zvolala: „Máte už otvorené?“ Žena zišla dolu schodmi a namiesto odpovede sa opýtala: „Prinesiem vám malinovku? Dnes máme ríbezľovú.“

„Áno, ďakujem,“ s úsmevom odvetila Tuľka. Zaparkovala bicykel do stojana vedľa a usadila sa vnútri pri čisto novom barovom pulte. Bol zostavený v netradičnom štýle, pričom všetky jeho hrany boli zaoblené. Na stenách boli desiatky fotografií bez rámu. Žena načapovala jasnočervený nápoj a položila ho pred Tuľku.

„Ste tu noví? Nepoznám vás,“ zahlaholila Tuľka nasmelo a žena prikývla.

„Sme tu dva týždne. Všetko si chceme upraviť podľa seba. Toto by mala byť kaviareň a reštaurácia. Štýl si vyberú hostia, podľa nich budeme robiť úpravy...“ Tuľka sa podivila: „To som ešte nepočula. Znie to príjemne.“

„U nás sa hostia musia cítiť príjemne,“ usmiala sa žena. „Náš podnik by mal byť akosi terapeutickou zastávkou. Ja sama som liečiteľka, i keď o tom nerada hovorím.“ Žena si uhladila vlasy a postrčila po barovom pulte Tuľke miskú s arašidmi. „Dajte si, na nás!“ Obe sa zasmiali.

Tuľka bola o päť minút neskôr svedkom toho, ako si žena zavolala do zadnej miestnosti dievča a strávila s ním asi hodinu. Vrátili sa spolu; dievča usmiate a žena unavená. Zrejme naozaj liečila.

V ten moment vtrhli do výčapu neohlásení hostia. Polícia! Zamierili si to rovno k žene. „Už zasa?“ Tuľka vycítila, že žena je buď podvodníčka, alebo má nepohodlné paranormálne schopnosti.

Keď sa policajt postavil pred ňu a ukázal jej preukaz, prebodla ho očami, dočapovala pripravený pohár malinovky, prehodila si zlatú šatku na plec a mlčky odkráčala pred ním do zadnej miestnosti. Tuľka nerozumela, ale všimla si, že na fotografiách sú podivné výjavy, ktoré jej pripomínali sektárske rituály. Odišla a bola rada, že sa jej nič nestalo. Vonku ju slnce zalialo hrejivými lúčmi a vymaľovalo jej v ostrom povetří ruže na lícach.

V noci sa jej sníval sen, ktorý ju odľahčil aj o pätnásť rokov. Bola v akejsi pamiatkovej budove, sedela tam pri pive. Rozprávala sa s nebohú mamou, mala perleťové náušnice a tragický výraz. Matka jej kúpila akýsi dáždík či skôr padák, bol to výdobytok pre mladých. Vyklonila sa z akéhosi stupienka, ktorý jej pripomínal výčnelok z hradu na Oravskom podzámku. Z toho výklenku bez zábradlia, pod ktorým sa strácali hlbiny, asi zo stopäťdesiatich metrov zhadzovali v stredoveku ženy obvinené z bosoráctva priamo do Váhu. V Tuľkinom sne to bol balkón tiež nekonečne vysoko. Povedala mame ahoj – a skočila istená padákom. Na svoje prekvapenie sa vzduchom niesla veľmi ľahučko, akoby bola v bezváhovom stave. Dokonca padala tak pomaly, že na prízemí sa ako balónik presunula do jednej z miestností, kde bola kolkáreň. Potom zrazu vysnila, že to je drôtovňa, ale sny sú už také. Prebudila sa a skúšala, či sa dokáže vzniesť. Zdvihla ruku a nič. Škoda, bol to pekný sen.

*

„Tak šup, dnes nebudeme brázdiť mesto, ideme do lesa, madam!“ Otec zbalil dve tašky, ruksak a obúval si topánky. Tuľka už vychystaná zívala. Celú noc totiž čítala o komunikácii s dušou zo svojej novej knižky. V tej chvíli mala všetky potrebné predmety pri sebe a v kútiku duše dúfala, že sa počas dňa stane niečo zázračné. Vlasy si schovala pod šatku, páčil sa jej takýto štýl. Hovorilo sa tomu etno, ale ona sa neriadila módou, iba vlastným vkusom. Pred panelákom nastúpili do auta a vybrali sa na Kopanice do opusteného domu, ktorý otec navštívil v lete a odvtedy nemal čas sa tam s Tuľkou vybrať. Pred panelákom posedávali na lavičke dve babky s vajíčkami v košíku. Otec sa ešte pred cestou stihol spýtať jednej z nich: „To ste vy zniesli?“ Babka sa rozosmiala a Tuľka tiež, taký hlúpy humor. V aute to voňalo a hudba osemdesiatych rokov navodzovala pohodu. Tuľka rozprávala, otec počúval a sústredil sa i na cestu. O polhodinu boli na mieste, otec zaparkoval na čistinke pri lese. Pod horou stál dom. Z pálených tehál, slamy, prútenej výplne zahádzanej hlinou a ešte so zvyškami pôvodnej maľovanej omietky. Vskutku starožitnosť. Pamätal ešte dobré roky: tisíc deväťsto dvadsať. Tuľka sa zahľadela na otca: „To si ešte nebol ani na svete!“ Posvätné mlčali, otec si posunul od radosti šiltovku preč z čela a vykročili k múranici. Tuľka stískala tkanú kabelu na boku.

Vkročili do kostolne – tichej, tmavej a chladnej miestnosti. Ako kosti draka sa všade povalovali rozbité škridle a dlaždice, zmiešané s pestrofarebným lístím. Pod tým všetkým bola hlinená podlaha. Pod stropom viselo hojne pavučín, akoby závesných sietí.

„Tak tá nechám,“ hlesol otec a Tuľka prikývla. Vošla do strednej miestnosti, pričom si utrela nos a koncentrovane hľadela do zeme. Zložila si z ramena tašku a vyzliekla kabátik. Posadila sa do tureckého sedu a začala vyťahovať predmety z kapsy. Prvá bola soľ v plastovej škatuľke s viečkom. Potom kadidlo vo vrecku, samozápalné uhlie, kamene štyroch farieb, krištáľová drúza. Z malého vrecka vytiahla stonky levandule a ibišteka. I pribrala sa k vykonaniu toho, po čom túžila. Chcela nadviazať spojenie s dušami, ktoré kedysi bývali v tejto miestnosti, a hovoriť s nimi. Na škridlu s jemným prívětivým úsmevom položila uhlík a zapálila ho. Chvíľku prskal, kým sa úplne rozžeravil. Nežne naň vysypala bylinky a volala šeptom: „Pod, pod' ku mne... ukáž sa mi!“ Vysypala soľou okolo seba kruh a povolala štyri svetové strany, na ktoré rozložila farebné kamene. Kruh obišla v smere hodinových ručičiek a čosi si mumlala, potichu, vytrvalo. Zrazu bác! Spadla veľká črepina z okennej tabule. Tuľka sa obzrela, no nezaváhala a pokračovala. „Zjav sa mi!“ Skríkla hlasno a úplne sa odmlčala.

Pred sebou zočila tôňu. Tá bola priesvitne belavá, ba až žiariaca. Črtala sa pred ňou v tvare postavy. Pohybovala sa chvejivo do strán a zrazu tak ohlušujúco na okamih zasyčala, že Tuľku myklo, ale poriadne. V izbici sa zablysko a zostal v nej pach spáleniny, smoly. To je veľmi zlé znamenie! Tuľka napochytre urobila zažehnávajúce gesto a vybehla z miestnosti. Otec stál vonku a vystrašene na ňu hľadel. Bez slov pribehli k autu a nastúpili. Cestou sa o podivnom zážitku rozprávali, až kým otec nezaparkoval pri kúpeľnom ostrove.

„Podme si oddýchnuť...“ navrhol a z cesty prešli pešky do kúpeľného areálu.

Tuľka milovala tieto miesta už od malého bábätká. Vo svojich detských knižkách videla na obrázkoch motívy, ktoré potom hľadala tu naokolo. Všetky zvieratá, stromy... Oblúbila si najmä jazierka obohnané múrikom zo sivého kameňa s teplou, liečivou vodou. Cestu pomedzi vodné rastliny sa v ňom predierali žubrienky, žabky, oranžové rybky i ryby – húf divotvorných vecí! Za jazierkom sa kľukatil upravený kamenný chodníček a v parku vytváral dobrodružnú cestičku. Zo starožitného napájadla s mramorovým umývadlom a zlatou batériou tiekla vriaca, tiež liečivá voda. I v treskúcej zime sa pod ňou dali zohriať skrehnuté dlane, ba až popáliť. Naokolo sa vznášali oblaky pary.

V trávniku parku sa kde-tu ocitali čarovné umelecké dielka i diela. Na štrkovitom podklade stáli zasadené do betónu čriepky pomalované bronzom a bronzové tváre lemovali celý priestor. Obďaleč medzi borovicami sa skvel obrovský asi päť metrov vysoký zadok. Možno to boli gýče, v detskej fantázii to však boli živé predmety.

Potom tu bola Trpaslíkova ulička, priechod pomedzi rodinné domce na hlavnú cestu. V každom domci vykúkali z bohato rozkvitnutého záhona zdobeného plôtikmi veľké sadrové figúry usmievavých farebných trpaslíkov alebo srniek, či zajacov. Celá ulička bola rozprávkovým lesom a otec s malou Tuľkou do nej chodil za odmenu. Tento fantastický svet v nej neustále žil. Tak

ako v nej žili zvláštne, tvrdo reálne zážitky, keď pri prechádzke po mestskom parku zazreli v prázdnom vyschnutom bazéne na dne zabitú mačku, vranu a potkana s rozvláčenými črevami na celú šírku. Bolo to nepríjemné, ale dieťa sa iba začudovalo.

DO DOMOVA

Dni plynuli a vzťah Tuľky a otca sa začal narúšať čoraz viac. Ako Tuľka dozrievala, uvedomovala si, že ju otec dusí, že nemôže žiť. To vyústilo do mnohých konfliktov. Starý muž si jedného dňa zmyslel, že ju zavrie do domova pre mentálne narušených, za akú ju považoval aj on. Otcova priateľka, ktorá sa jej vysmievala a nadávala jej do ropúch a šimpanzov, pretože ako študentka nosila na chrbte ťažké učebnice a jej chôdza podľa toho aj vyzerala, umrela. Otec pustol, ostala v ňom iba neustála snaha o to, aby Tuľku kontroloval a zamedzoval jej práva. Vynakladal na to veľké úsilie, a tak ju do domova nakoniec strčil.

Pre Tuľku to bolo porovnateľné so smrťou. Ju, ktorá bola zvyknutá tak veľmi na slobodu! Vždy dokázala zo svojho dôchodku vyžiť. Stanovili jej nejasnú diagnózu a nikto nevedel, čo a či jej vlastne niečo vôbec je.

Doktori nevedeli, Tuľka bola bežná žena, no líšila sa práve tým, ako vnímala svet. Jedna lekárka jej povedala, že má určite jasnovidné schopnosti a z toho plynú jej ťažkosti. Tuľku to jedovalo a snažila sa svoj dar potlačiť, zahubiť, no stále sa dral na povrch ako neutíchajúca vôľa žiť. Zadovážila si vykladacie karty. Kniha Škola čarodejníctva otvorila aj tak už dopoly otvorené tretie oko. Kartám rozumela a predpovede alebo vhlady do situácie, myšlienok či citov druhých jej vychádzali pravdivo.

Sedela v aute a ticho premýšľala. Otec sedel za volantom ako rozvalený generál, bol jej už dlho nepríjemný, ba až odporný. Pár vlasov, ktoré mu ostali, strapatilo sa na lysine ako zvyšok dobrej vôle, ktorá už dávno z jeho života odišla, vytratila sa spolu s príchodom Tuľkinej zrelosti a s jej prvými šedinami.

Tuľka hľadela na dvor. Tri nepríčetné postavy s ovisnutými bruchami, muži, fajčili ohorky z popolníka. Civeli pred seba prázdny pohľadmi, mlčali a občas sa pošpáral niektorý z nich v nose. Tuľka vycítila ich ohromnú tuposť a odvrátila sa. Podišiel k nej Julian: „Zas fajčia vajgle? Mohli by čistiť ulice!“ Zasmial sa vysokým smiechom a mávol rukou. Tuľke sa trochu odľahčilo. Julian bol pekný muž, jemný, na perách mal vždy úsmev a Tuľka sa mala od neho čo učiť.

„Ži! Akoby sa nič nedialo...“ povedal jej to dôrazne, vedel, o čom hovorí. Tuľka vyšla hore schodmi a pobrala sa vyložiť si karty. Učesala sa ako každé ráno a obliekla sa do riflí a svetra. Lahla si na posteľ, rukou podoprela bradu a zasnívala sa...

Prečo takto trpí? Prečo sa jej osud posunul až k hranici únosnosti? Prečo a pre koho teraz vlastne žije??

Julian bol jediný muž, ktorého takto z blízkosti poznala. Nikomu sa pred ním neotvorila. Mal hnedé, polodlhé vlasy

a rozmaznával ju. Každú chvíľu, vždy, keď ho poprosila, zaliel jej lahodnú kávu. Bol od nej asi o pätnásť rokov starší a Tuľka by sa najradšej k nemu pritúlila.

Bol trpezlivý, pomalý a hrial ju pri srdci. Nemohli ju pustiť, o jej pobyte rozhodoval doktor domova. O jej osude rozhodoval otec, ktorý, keď mu zomrela priateľka, uvidel v kúte izby myš a myslel si, že je to ona... Chorá fantázia? Neschopnosť triežvo posúdiť svet a realitu, udalosti? Tuľka bola v takom napätí, že nejedla a skoro nespala. V noci sa jej neustále snívali katastrofické scenáre o požiaroch, povodniach a vraždách. Spôsobovali to ľudia, medzi ktorými žila, dostávali sa do nej ich choré energie. Tuľka bola síce prostá, ale nie sprostá a z duše znenávidela otca, ktorý ňou vlastne opovrhoval ako chuderou na jednej strane a obdivoval ju na strane druhej. Snažil sa ju vychovávať v strednom veku tým, že ju zavrel tam, kde nemohla nič robiť, a tak kašľala na dodržiavanie domových pravidiel.

Počiatočná otcova láskavosť sa premenila na povýšeneckú psychickú tyraniiu psychopata. Takúto zmenu Tuľka nečakala. Ona, čo vždy ráno bola pekná a mala úsmev na tvári, budila sa už len s ľahostajným pohľadom a menila sa na ženu, ktorej na ničom nezáleží.

LABORATÓRIUM

Nasadili jej lieky. Sledovali ju ako kriminálničku, či ich prehľta. Bola to sieťová manipulácia s jej psychikou. Tuľka bola tmená, aby počúvala rozkazy. Ona však bola múdra, neprejavovala sa čitateľne, a tak nikto nevedel, čo si myslí. Bola zaradená v systéme a prislúchala jej povinnosť spolupracovať. Listovala v ponukách bývania a do očí jej padol inzerát s ubytovňou. Drôtovňa! Ved' o nej sa jej snívalo... Len stopäťdesiat eur...

Tuľka si odpila z kofoly a hľadela na otca v šere reštaurácie. Jeho postava sa zdala drobnejšia a tvár maličká. Ako také schúlené vtáča. Nenechala sa stiahnuť dojomom a pokračovala v odmeranom rozhovore s ním. Tak za polroka bude môcť domov opustiť, ostávalo jej päť mesiacov. To vydrží. V hornom poschodí vily, kde už nikto nechodí. K večeru tam ostala sama, ostatní odišli pozerat' televízor.

Na chodbe sa ozval buchot, Tuľka si myslela, že tam niekto je. Prešla na záchod, no nikde ani živej duše. Trošku ju to rozrušilo. Zavrela dvere na izbe a buchot sa zopakoval dokonca dvakrát. Pomyslela si, že to asi bude duch.

„Pomôž mi!“ zakričala hrubým hlasom a čakala. Opätovné buchnutie, akoby lyžicou o stôl. Svojho ochrancu si už vytvorila, vizualizovala i hovorila s ním, preto si uvedomila, že je to on. A dožaduje sa pozornosti! O bytosť s charakterom elementála sa treba starať a živiť ho dávkami mocnej energie, ak nám má byť nápomocný. Prebytočnú silu mu darujeme a prijmemo našu jej špecifickú potrebu. Ak duch zbuynie a vymkne sa nám spod kontroly, môže byť niečím ako astrálnou larvou, ktorá nás bude vyciavovať. Tieto poučky počula Tuľka v mysli, už to nebol ženský hlas, iba myšlienky, ktoré boli pre ňu prekvapujúce

a o ktorých nemala odkiaľ vedieť. Svojho démona nazvala Abyšt a jeho tvár vymodelovala z hliny. Zavesila si ju k posteli a večer sa s ňou telepaticky zhovárala. Mal mongolské črty – Abyšt. Keď bola citovo podvyživená a zdeptaná, bol tu, aby ju pohladil, poláskal... ako živý človek. Viedla s ním siahodlhé debaty o záhadách ľudskej existencie. Stávala sa tak vzdelanou v tom, čo iní mali naštudované z kníh. Abyšt bol postavou démonickou, aj keď plnil úlohu ochrancu. Dva tupé, hrubé rohy sa mu točili zo slúch dolu ako baranovi. Keď ju učil, mal capí pysk, ale keď ho potrebovala, stal sa čiernym mužom, zmyselným a nežným. Pociťovala teplo a mravčenie, keď sa jej dotýkal. Abyšt ju ani v neskoršom živote neopustil, sprevádzal ju stále a ona si mohla byť istá, že nikdy nie je sama. Nikdy mu však nedala svojbytnosť, bol od nej závislý.

Rozárka behala po izbe domova ako splašená, práve ju priviezli. Bola hľadanou osobou, a tak devätnásťročnú dievčinu priviedli policajti. Ušla z domu. Najprv si zafarbila vlasy, potom nalakovala nechty. Mala nadváhu a pokorné oči, no boli plné skrytej falše a podvodu. Nebola zlá, iba bolo vidno, že už dlho bojuje len sama o seba.

Na izbe bolo v zime chladno. Tul'ka sa pokúšala jogínsky si zohriať telo. Ľahla si do postele a predstavovala si, že ju obližujú plamene, že ju celú pohlcujú a ona sa stáva plameňom. Koncentrovala sa dobre a vyvolala samovoľné teplo, ktoré pociťovala v celom tele, no najmä v nohách. Prichádzalo k nej vždy, keď bola spokojná a citovo naplnená, keď ju čosi potešilo. Zatiaľ čo Rózi sa drgľovala pod perinou, Tul'ka už spala hlbokým spánkom spravodlivých.

Cez lanový záves

K mrku nachýlil sa deň

Ako mäkká žiara petrolejky

Bliká za sklom mesiac

A záves načiahol sa preň

NARODENIE

Tul'ka mala zvláštnu povahovú črtu: neuvedomovala si niekedy samu seba. Musela sa k tomu prinútiť. Jednoducho iba Bola a musela sa naladiť, aby bola zasa Tul'ka. Inak bola čistým vnímajúcim vedomím. „To je dobre.“

Hlas jej znovu začal radiť a usmerňovať ju: „More, more...!“

Čo tým chcela povedať? Áno, je to širošíry rozľahlý priestor, voľný. Tá predstava ju naplnila pokojom. Áno, to tým chcela docieľiť. Je to aj liečiteľka a rada by ju videla. Sedela v parku na lavičke a zadívala sa pri úvahách na vzdialené stromy. Neďívala sa na listy, dívala sa do priestoru, do tieňov medzi nimi.

„A takto ber aj život!“ Hlas bol veľmi dobrosrdečný. Cívela na tiene a zrazu sa z nich vytvorila, pospájala tvár. Ženská tvár: Jaj, tak ju vidí! Vysoké líčne kosti a šikmé mongolské oči, akoby patrili Abyštovi. Na perách neurčitý úsmev. Tul'ka sa na ňu

usmiala, usmiala sa opäť i ona a zmizla s prvým rozčechraním listov stromu, rozplynula sa v šeleste vetra.

Tul'ka mala z toho veľmi príjemný, ukolísavajúci pocit a na okamih sa ocitla v stave, keď vnímala prvky

astrálu, súvisiace s jej nastavením. Nesúvislé predstavy sa jej vynárali ako Akášická kronika.

Vytvorila takto svet. Vnorila sa do iného priestoru, ktorý koexistuje vedľa toho nášho. Z pohľadu Abyšta bol nereálny náš, obyčajný svet. Bytosť, ktorá disponuje vlastným vedomím, sa považuje za skutočnú, individuálne existujúcu. Projekcie Tul'ky vo forme tajomnej pani sú živé, pretože ich ako mág vytvorila. Ona je človek, ona to dokáže. Ako žena dokáže dať svetu dieťa, je schopná dať i život v nehmotnej rovine. Myšlienky ju unavili, a tak začala opäť dýchať nosom a dych sledovať, kade a kam prúdi. Až ju začali obháňať driemoty...

„Dobré ráno, tu máš všetko...“ Julian zatúkal prstami na dvere a otvoril ich. Tul'ke priniesol tašku s nákupom.

„Si poklad, Julian, vďaka.“ Vložila na stôl kukuričný chlieb, syr a kolu. Dnes očakávala balíček od kuriéra, objednala si vykladacie karty. Ako jej podával výdavok, nežne mu sklzli prsty na jej dlaň. Tul'ka sa máličko zachvela. Bolo v ňom niečo chlapčenské, čosi prítiažlivé. Nič nedala na seba znať a prepočítavala peniaze. Julianovmu skúsenému oku to neuniklo. „Dokážeme sa postarať,“ usmial sa a zišiel dolu schodmi do svojej izby.

Sedela na schodíkoch. Popíjala Julianovu kávu, keď vtom zbadala, ako k nej ozlomkrky beží hromádka chlupov a kostí, vyjašene a belostne poskakujúc. Mača! Ale aké chutné, ledva odstavené od mlieka. „Miaaaa!“ Vyskočilo jej odvážne do lona. Zatúlila labky k sebe a na hlavičku dala bozk. Pritom vdýchla vôňu mačiatka. Ved' vonia! Čo jej to len pripomína? Mužský parfum, ale osoba... ktorému mužovi patril...? Aha, už vie. Je tomu necelý rok, čo brigádovala niekoľko týždňov v koniarni u bohatého majiteľa. Ošetrovala kone, čistila stajne. Muž ju neustále pokúšal, hoci bol ženatý. Tul'ka potom odišla, nechcela znášať to napätie. Je možné, že si na ňu spomenul? A ako zistil, kde je??? Mačiatko jej zahryzlo do ukazováka a zavrelo očka. Tul'ka poprosila Sandru, kamarátku z domova, aby doniesla misku s mliekom. Sandra mala elegantný zovňajšok a doniesla misku so syrom. Malé sa na to vrhlo. „Jaj, keby sme si ho tak mohli nechať...“ Za plotom si niekto odkašľal, zabuchol dvere auta a veľavýznamne zavrčal motorom, potom odišiel. To je akési mafiánske vyznanie lásky, zažmurkala Tul'ka rozpačito a zauvažovala aj inak. Ten muž môže byť aj nahnevaný, Tul'ka bola vždy k nemu drzá, a loví si korisť, tak, ako zvykol loviť divoké zvieratá v lese. Možno ju chcel rozcitlivieť alebo jej ukázať, že teraz je ako to túlavé biele mača. Bola si skoro istá úsudkom a rozhodla sa vykonať zažehňavajúce kúzlo, ktoré by ho paralyzovalo v konaní. Mačiatku, ktoré bolo jeho vlastníctvom, odstrihla z chvosta chumáč chlupkov. Potom namaľovala na kameň runu Lagus, to preto, aby ju iba chránil, a so zaklínaním mača položila na múrik obohnaný okolo

budovy. Kriedou nakreslila na celú vstupnú časť čiaru. Tak si zabezpečila oboje: Premenu jeho záujmu na pomoc a zároveň nedostupnosť jeho vplyvu na ňu. „Bude tu chýbať.“ Julian sa díval obďaleč s rukami prekříženými na hrudi a pohodlne sa opieral o múr. Vrásky pri kútikoch očí sa mu smiali a tvorili vejárik, ktorý bol hodný jeho pokory pred životom. Otca nemal a mama mu zahynula, keď mal dva roky. Vychovala ho teta. Alebo skôr, vychoval sa sám. S úľubou sa pozeral na Tuľku, ostrieľaný tulák, vagabund a Casanova. Tá sa naň hlboko a vážne zadívala bez slov.

Večer v očakávaní rozbalila zásielku s kartami. Z balíčka vybrala pekne zabalenú knižku a škatuľku s druhom Lenormand. Po jednom si prezerala obrázky na kartách a srdce jej búšilo. Nová opora, kratochvíľka, nové krásne obrazce sa jej budú prihovárať niekoľko rokov. Boli nádherné – maľované vaječnou temperou s témou rozprávkových bytostí. So zvedavosťou si hneď urobila výklad „na mačiatko“.

Kytica – pán – dom – návšteva. Jednoznačná odpoveď spočívala v presnosti symbolov, ktoré ukázali priebeh situácie. Teraz, keď si overila základ, položila otázku: Čaká ma ešte niečo od neho? Hora – srdce – kríž. Tak teda jeho vzťah k nej je karmického charakteru, zrejme musí v živote niekomu pomôcť, niekomu z rodiny alebo blízkeho človeku, možno svojej žene. Už sa jej neozve a keby aj, neuskutoční sa stretnutie, pretože city sú blokované horou a karmická záťaž ukazuje veľkú prekážku. Tak je spokojná. Bude pokoj. A Julian jej bude každé ráno zalievať kávu!

NÁVRATY

„No pod...“

Tuľka fajčila ďalej na schodíkoch a poopravila si nohavice.

„Tuľka!“

Pozrela sa smerom k miestu, odkiaľ volal hlas a vyjavene zmlkla. Za bránou stál otec a mával na ňu.

„Ide sa domov!“

Tuľka zbledla. Najskôr od radosti. Nohy jej zmalátneli, ledva sa na ne postavila. Nepýtala sa, prečo a ako, len zakričala: „Pobalím sa!“

Vybehla hore schodmi do izby, chvatne všetko nahromadila do tašiek. Už len zmiznúť! Už nikdy viac nebude prejavovať určitým typom ľudí svoje emócie.

„Pôjdeš do nájmu k jednej pani.“

„Kam?“

„Do nášho mesta.“

Tuľka cestou spozorovala auto, ktoré sa zozadu na nich tlačilo a za volantom sedel muž v čiernych okuliarech.

„Idiot,“ zahrešil otec a pridal plyn.

Tuľka s ním o hodinu vošla do rodinného domca blízko námestia. Do izby sa vchádzalo z verandy. Vstúpila do nej. Bola útulná, malá a Tuľka položila tašky na zem k posteli. Pani domáca bola srdečná: „Len sa pekne zlož a cíť sa tu dobre. Ja som ešte...“

Vtom sa ozval domový zvonček. „Počkajte chvíľku, otvorím.“ Pani odkráčala.

„A nieže budeš blbnúť,“ prísne sa na Tuľku zadíval otec.

Pani sa vrátila.

„Zabudla som vám povedať, že tu hneď vedľa býva aj môj syn. Predal koniareň aj s domom a vrátil sa ku mne. Som veľmi šťastná...“

Muž si zložil okuliare a pokojne sa usmial.

Indiánske vlásky, rozprávka pre malých

Nad širošírymi pláňami americkej prérie vychádzalo práve purpurové slnce. Z juhu na svieže trávnaté pustiny povieval vánok a hladil skalnaté údolia i modré vrchy navôkol. Len orlí krik zaznieval z dial'ky, odtiaľ, kde sa narodili mladé orlíčatá a hladnými zobáčikmi pískali svoje prvé piesne. A ozvena im odpoveďou vracala také isté pískanie päťkrát, desaťkrát, päťdesiatkrát...

V jednom z údolí sa týčili zo zeme vigvamy jedného z najväčších indiánskych kmeňov – Vtáčích indiánov. Meno dostali podľa toho, že si zvykli svoje šaty zdobiť vtáčím perím viac ako ostatné kmene a i ženy si do vlasov zaplietali orlie perá ako symbol sily a slobody, ktorú im takto tento veľký dravec prepožičiaval.

Po večeroch ženy varievali rybiu polievku v kotlíkoch pred stanmi, deti sa hrali a mládež sa zabávala tancom, spevom

alebo pomáhala nosiť vodu a kátať drevo. Drobizg pobehoval mamám okolo sukní väčšinou aj so psíkmi, ktorých mali indiáni Vtáčieho kmeňa v úcte ako najvernejších priateľov, a psy chodili všade s nimi. Každý mal meno a chránil svojho pána i svoju rodinu.

V nedeľu sa podávalo na drevených táckach v každom stane sušené mäso – pemikan s korením a cibuľou. Zajedalo sa kukuričnými plackami a chutilo vynikajúco ako najjemnejší syr.

V jedno ráno v jednom zo stanov jedla i rodina Kangi, vraních mužov a žien. Mali velikánske čierne oči ako dve jazery a šaty si zdobili iba čierno-modrým vraním perím. Do vlasov si vpletali dlhé chvostové perá a na nos si maľovali čiaru ako zobák. Striebristý lesk ich uhľovočiernych vrkočov odrážal slnečné lúče ako jazerná hladina.

Vstane rodiny Kangi si práve na korenistom pemikane pochutnávalo dievča, volalo sa Naška. V indiánskom jazyku to znamenalo žabka a meno jej dali podľa toho, že Naška veľa rozprávala, pri všetkom musela byť, všetko vidieť, vedieť a počuť. Naškine čierne očka sa udivene dívali spopod hustého obočia a zvedavo skúmali okolie. Našku prezývali Žabka aj preto, že pri rozprávaní často preskakovala z jednej veci na druhú, a tak vytvárala zmätok. Bola živá.

Bola však veľmi živá, a tak sa jej indiánska mama a otec rozhodli, že bude musieť stráviť jednu noc v lese na odľahlom mieste, aby ju navštívil kamarát Rozum. Mala tam nájsť víziu a stať sa múdrou dievčaťom. Dostala by nové meno. Naška naťahovala ušká, o čom sa rodičia rozprávajú.

„Bojím sa,“ vravela matka. „Sú tam aj divé zvieratá, cudzí indiáni... môže sa jej niečo stať!“

„Nedáľeko budú táboriť naši dvaja bojovníci a budú nám na ňu dávať pozor. Nerob si starosti.“ Otec to povedal pokojným tónom a mama sa usmiala.

„A potom, keď uvidím ranné zore, už budem inakšia!“ Naška vykukla spoza pomalovanej kože stanu a zasmiala sa. Vycerila pritom biele zúbky, ktoré jej nedávno narástli namiesto mliečnych.

*

„Tak... a v noci sa poriadne prikry, už udierajú prízemné mrazíky!“ Otec potľapkal Našku po ramene. Tá sa s pekne učesanými vrkočmi vybrala na cestu k útesu.

Útes bol vysoký, bola to vysoká skala, na ktorej vrchole rástli na plošinke borovice a medzi nimi bolo veľké ohnisko. Keď sa človek postavil na okraj, videl celú indiánsku dedinu ako na dlani. Stany ako malé ohníčky lemovali okraj lesa a pomedzi ne ako mravčeky prechádzali sa indiáni a pobehovali blšky – psíci.

Naška vyšla hore briežkom do hustého porastu a bolo vidno už len strácajúce sa vrkôčiky so skvejúcimi tyrkysovými korálikmi. Po polhodine cesty sa usalašila ako sýkorka na okraji skaly pri ohnisku. Slnce bolo práve v zenite, chystalo sa spokojné s úsmevom rozlúčiť s ľuďmi a ukončiť svoju celodennú púť. Oblaky akoby niekto vymaľoval ružovým akvarelom s baránkami belaso dúhovej.

Naška sa učučkala v malej jame, možno to bolo jelenčekovo ležovisko. Poukladala na kôpku veci z batôžka: loveckú dýku, šatku, kresadlo. Poobzerala sa dookola a za vzdialeným kríčím uvidela mihnúť sa opálenú postavu bojovníka z kmeňa Kangi, jej domáceho priateľa. Spokojne sa usmiala a líčka jej sfarbil purpurový opar rozprestierajúci sa všade navôkol ako zamatová prikrývka večera.

Vyskočila Žabka na nôžky a pobrala sa zbierať raždie na oheň. O chvíľku mala prichystanú celú hromadu a tiež aj suché hrubé kúsky konárov, ktoré pozbierala spod stromov. Postavila z drievok vežičku a prichystanú ju zapálila. Vzbĺkla najskôr pomaly, syčala, dudrotala a potom šibalské ohníčky

popreskakovali do veľkého plameňa vypínajúceho sa v strede lúky. Naška sa dívala priamo do jeho stredu.

Premýšľala, prečo sa na ňu často rodičia hnevajú. V plamienkoch zrazu uvidela krásnu tvár svojej mamy, ktorá sa na ňu usmievala a čosi jej šeptala. Ohník však horel príliš nahlas a Naška jej nerozumela. A tak pomaličky... pomaličky usnula.

A ako jej múdri rodičia tušili a chceli, prišla za ňou jej vízia, jej indiánsky sen.

Prebudila sa v krásnom stane, no na neznámom mieste. Odhrnula zo seba prikrývku a s radosťou zistila, že má oblečené nádherné korálikové slávnostné šaty a dlhé vlasy pospletané do ozdobených vrkočov.

K peľasti jej postele zrazu prišla indiánska starenka tiež slávnostne oblečená. K jej tvári priblížila okrúhly predmet, ktorý my poznáme pod názvom zrkadlo. Naška ho však nepoznala, jej zrkadlom bola vždy iba vodná hladina.

„Vitaj,“ pošepala jej starenka a Naška v zrkadle uzrela mladú indiánsku krásavicu. Toto že je ona?

„Dumka, už tá čakajú, musíš vykonať ten obrad vďačnosti!“ Naška si uvedomila, že teraz sa teda volá Dumka a pretrela si oči.

„A... ako sa ten obrad robí?“

„Musíš dovoliť Popolovej pani, aby ti ich odrezala a odovzdala ich ohňu.“

Naška sa preľakla.

„Moje krásne vrkoče?“

„Inak nám nepriateľský kmeň neodpustí, že sme ulovili viac bizónov a zaútočí na nás, len pomysli! Keď si náčelníkova dcéra spáli vlasy, svoju krásu, považujú to za obeť hodnú uzavretia mieru. Bud' už rozumná, Dumka.“

Naška vyšla zo stanu ako v mrákotách a po líkach jej stekali slzy. Slávnostný pokrik ju privítal v kruhu tancujúcich mužov a žien okolo ohňa. Zrazu k nej pristúpila stará žena. Bola odetá v čiernych šatách z byvolej kože, v nose mala kosť a šedivé vlasy jej splývali skoro až na zem. So spevom vytiahla dýku a nádherné vrkoče Naške odrezala. Za bojového pokriku všetkých indiánov z kmeňa ich oblúkom hodila do vetry a vztiahla ruky k nebu:

„Prijmi našu obeť, všemocný! Odvaha tejto mladej ženy nám zaistí mier!“

Naška pocítila iba čmud z vlasov a štiplavý zápach. Zobudila sa, ale... čo to? Jej vlasy, skutočné vlasy! Ach, horia, zapálili sa od vetry!

Uchytla tekvicu naplnenú vodou a vyliala si ju na hlávku. Hotovo. Zachránená! Malá Naška sa práve stala hrdinkou!

„A prečo?“ opýtala sa znova s úsmevom mamina tvár črtajúca sa ako slnce v ohnivých plameňoch.

„Pretože som si možno zachránila nielen vlasy, ale aj život. Pretože som neplakala, nebála sa a rýchlo som konala! Pretože mi neprekáža, že teraz sa mi skoro holohlavej budú všetci v kmeni smiať!“

Vtom uvidela z lesa prichádzať svoju mamu a otca. Bola pokojná. Takto ju nebezpečenstvo naučilo, že deti majú byť i odvážne a i rozvážne. A aj dospelí! Jej pochabosť už odvtedy nikomu nestrpčovala život a keď jej vlásky dorástli a Naška nám vyrástla, oženil sa s ňou najsmelší bojovník v kmeni, no nie pre jej krásu, ale pre jej múdrosť a láskavosť.

Sny z budúca

„Si slabá... a studená ako myš!“ Rishi sa snažil zahovoriť rozochvenie, ktoré v ňom vyvolával pevný stisk, akým jej držal dľaň.

„Cítiš moje srdce? Cítiš tep môjho dychu?“ Díval sa jej pritom uprene do očí, až strácala schopnosť súdnosti. Obracala jednu kartu za druhou a už vôbec nevnímala súvislosti, ledva dokázala rozlíšiť symbol. Vnútorne videla obraz seba a Rishiho, ako sa bozkávajú. Pri tej predstave si dľaň vymanila a nebezpečne sa na neho zadívala. Čo si myslíš?

Rishi bol trochu v ráži, Agnes sa mu páčila kvôli svojej plachosti, ktorou ukrývala vnútornú silu. Ani nechcel, aby mu vykladala karty, ona sa mu však zalíškala. Práve fajčil pred penziónom a s rukou vo vrecku džínsov pozoroval okoloidúcich. Bol večer, no do rozsvietených kaviarní a barov sa mu ísť nežiadalo. V izbe číslo sedem má svoju malú Agnes.

„Už sú hotové?“ Dvaja mladí muži prišli k verande, na ktorej stál, a jeden z nich mu podal cigaretu. „Zasa pašované?“ vrátil Rishi chlapovi prihrávkou.

„Už dva týždne na ne čakám. Viem, tú výšivku som si objednávať nemusel, no máš také zlaté ruky...“

„Zajtra sa zastav, už mi len schne koža.“ Rishi si z konca cigarety dovytriasal tabak a zapálil si.

„Bola to fuška, máš obzvlášť špecifický vkus. Fénixa som ešte nerobil.“

„Ja si vypýtam jednorozca!“ zasmial sa druhý muž a napravil si klobúk. „Dobre, pôjdeme, len nech sú do konca týždňa pripravené, v meste bude zábava.“

„Bez obáv, máš ich pozajtra u mňa.“

Topánky sa mu naozaj sušili v dielni a boli nádherné. Na svetlohnedej hovädzej koži boli, ktovie, ako to dokázal, pevnými ťahmi vyšíte krídla bájneho ohnivého vtáka vo farbe šarlátu, pomaranča a žlte. Dúhový preliv spôsobil, že topánky pôsobili, akoby ich na sáre lemovalo pávie oko s perletovým leskom. Vskutku krásne dielo.

Však sa Rishimu aj darilo, okrem neprekonateľnej zručnosti v obuvníckom remesle získal po otcovi aj originálneho ducha a svoje nápady dokázal vždy uskutočniť. Len jedno ho škrelo – že Agnes má bližšie do svojej izby v penzióne než do jeho domu. Mala by sa prepychovo, nič by jej nechýbalo. Ibaže sa stále akosi ostýcha, bráni, útočí a bojí. Nevedel si dať rady. Vzal by ju do

náručia a bozkával by sa s ňou až do súdneho dňa. Odklepol popol a vyšiel na ulicu.

„Sára, slúbila si mi to...“ Agnes sa mračila na kučeravú kamarátku, no usmievala sa, v očiach jej poletovali šibalské iskričky.

„Ak tam so mnou nepôjdeš, uschnem od podvýživy... Sama nejdem.“ Sára sa na Agnes zadívala vševedúcky a napravila si korzet.

„Vieš dobre, že nakoniec pôjdem, čert ber pekáraň. Dva dni voľna mi určite dajú, no kvôli tebe budem musieť budúci týždeň pracovať aj v noci!“ Zasmiala sa mladým smiechom, hoci jej ťahalo na štyridsať. Agnes bola jej rovesníčka, no čo sa týka životnej sily, boli to dvadsiatničky zapálené vášňou k životu. Akoby len včera opustili študentské lavice a s vysvedčením vyzerali nové plány.

„Pôjde aj on?“ Sára žmurkla jedným očkom na Agnes.

„Asi. To nie je až také dôležité. V spoločnosti, keď počujem hudbu a bavím sa, krásne sa mi zaspáva. A, Sári, tie sny... A v nedeľu spať až do obeda. V čipkovej škrobenej košielke prísť k zrkadlu, pozrieť sa sama sebe do očí a povedať si, že život je nádherný...“

„Na sny ťa je,“ smiala sa srdečne hnedovláska. Agnes si prehodila dlhý čierny vrkoč na plecía a zavrtela sa: „Som striga, koho uzriem, ten skamenie!“ Bláznili sa takto ešte hodnú chvíľu, až sa unavené veselostou a opité dobrou náladou rozišli do svojich izieb.

Agnes posunula petrolejovú lampu po stole bližšie k sebe a sliepňavé, no jasné svetlo ožiarilo matným svetlom peknú bledú tvár.

Karty vyložené na stole vyzerali ako tabuľky vianočnej čokolády, zabalené vo farebných papierikoch.

„Mám sa oň zaujímať?“ vyšlepla otázku z pootvorených, nežne krojených pier. V ružovom živôtiku vyzerala ako obrázok. Pomaly začala otáčať karty: prvú... druhú... tretiu...

Zahmlilo sa jej pred očami. So závratom sa oprela o stôl a vzápätí si čupla, potom celkom zbavená síl si kľakla pod stôl. Padala kamsi veľmi, veľmi hlboko...

Po chvíli sa jej vyjasnilo. Cítila sa trošku lepšie, už jej nebolo nevoľno. Predtým sa rútila kamsi do neznáma, no za niekoľko okamihov bola schopná postaviť sa.

A čo... čo to... sprvu nevedela, kde je. Rozhliadla sa. V kúte miestnosti stála akási biela skriňa s rukoväťou a jemne bzučala. Zo stropu visela okrúhla guľa, asi zo skla. No čo ju najviac prekvapilo, bola skrinka s gombíkmi a skleným čelom, sivým ako kameň.

Podišla k nej a dotkla sa jedného z gombíkov. Potiahla ho k sebe, no bol pevný. Zatláčila naň a... šťuk! V sklenej tabuli sa zaiskrilo a rozžiarila sa. Angnes uskočila, myslela si, že vnútro zapálila, už aj chcela zháňať vodu, keď si všimla, že namiesto dymu a plameňov zíza z obrazovky mužská tvár. A... ale veď to je Rishi! Je to nejaké okno na dvor, lebo za Rishim behajú kone a ľudia... Prišla k obrazovke a zdúpnela. Za oknom nebola stena, ako sa nazdávala, ale akési drôty, poprepletané a pripevnené k stene. Bolo toho na ňu už veľa a sadla si pred televízor. Tupo a vyčerpane hľadela na obrazovku a nechápavo sledovala Rishiho, ako... Aha, tam je penzión! Ide k nej! Inú známosť tam nemá. A už jej klope na dvere, už... A naozaj, niekto zaklopal na dvere do miestnosti, v ktorej sedela. Podišla k nim a otvorila. Za nimi stála postava v modrej pelerínke so šiltovkou a veľkou hnedou koženou kabelou na boku. „Pre vás,“ podotkla a podala jej poštovú obálku a dlhý modrý predmet. „No prosím, podpíšte sa, nemám čas.“ Agnes vzala do ruky pero.

„A kde je atrament?“ Poštárka sa uškrnula: „No pani, nežartujte, prvého apríla bolo pred mesiacom. Čo je? Vy asi nie ste kompletná. Dajte sem,“ vytrhla jej poštárka nervózne pero z rúk a načmárala do zošita podpis. „Majte sa!“

Agnes stála vo dverách ako obarená a po chvíli sa upokojila. Isto sa jej sníva sen, preto je všetko také podivné. Bude si to teda vychutnávať.

Usadila sa na gauč a pozerala sa do televízora. Jej nápadník práve vysadl z voza. „Rishi!“ zvolala, vstala a...

„Agnes, kde si sa tu vzala?“ Stála pred jeho domom a všetko bolo opäť normálne. Bola už celá pomotaná, a tak ho objala hľadajúc vysvetlenie a istotu. Mlčala však a o svojom zážitku Rishimu nepovedala.

„Keby si vedel, ako si mi chýbal!“

„A čo ideš z konca sveta, srdiečko?“ Agnes sa iba zasmiala a ešte tuhšie sa k nemu privinula.

„Voniaš surovou kožou,“ šepla. Podišli spolu do jeho domu a Rishi jej ponúkol obed, ktorý mu prichystala gazdiná.

„Niečo ti darujem, ale sama neviem, či ťa poteším, alebo popletiem...“ Agnes sa zapýrila a sediac vedľa Rishiho pri stole podala mu neotvorenú obálku.

„Prišla ti pošta?“ Vzal si obálku a začudovane hľadel na adresu príjemcu. „To nie je do penziónu, odkiaľ to máš?“

„Jedna pani mi to doniesla.“ Agnes si uhladila vlasy a čakala. „Sama som zvedavá, čo v nej je.“ Rishi rozlepil koniec a z obálky vypadlo čosi ružové, zlatistý lístok.

„... A... Agnes Behul a Rishi Otta vám s radosťou... Čože? Agnes, čo je to?? Oznámenie, že tretieho augusta vstúpime do sviatosti manželskej? Vysvetli mi to!“

Rishi sa usmieval a rukou si nervózne prechádzal po štici, ani zamak tomu nerozumel. Agnes vedľa neho stála s velikánskymi, doširoka roztvorenými očami a ústa mala pootvorené. „A... aký je tam rok?“ Rishi si priblížil kartičku k očiam: „1992?! Veď to je o polstoročie neskôr!“ Pozreli sa na seba a Rishi poznamenal: „Niekto vtipkuje na náš účet. Odkiaľ to máš?“ Agnes sa začervenala a strčila ruku do vrecka dlhej sukne. „Bola som na návšteve u kamarátky a...“ nevedela, čo povedať. Nevedela dobre vysvetliť, čo sa jej stalo, už len preto o tom nehovorila. Dokonca si zážitok aj zle pamätala, súvislosti sa jej prelínali a tvorili akýsi opar, ktorý bol viac než mystický. Neskôr sa v penzióne rozpamätala. Pýtala sa predsa kariet, či sa má o Rishiho zaujímať. Tá pošta mohla byť odpoveďou, ako by sa to skončilo! Zamyslela sa ešte väčšmi. Je to predpoveď najbližšej dôležitej udalosti, ktorá by nastala. Teda už tomu porozumela, po otočení troch kariet nájde v inom svete odpoveď.

Hneď aj vyskúšala, či to funguje. Po vyložení tretej karty sa ale nič nestalo. Pretrela si oči a začala chystať večeru. Najedla sa, už bolo šero. Vonku sa začali v uliciach schádzať ľudia, ich tlmená vrava sa niesla až do izby. Zapálila petrolejku a rozložila opäť vejár na stôl.

„Lúbi ma Rishi?“ Usmiala sa pri položení tejto otázky. Poznala sa s ním asi šesť rokov, no nikdy sa tak hlboko nad ich vzťahom nezamýšľala. Rishi bol od nej starší, mal by byť aj múdrejší. Na lásku teda asi nemyslí. Agnes už vyrástla z dievčenských snov, ale nechávala si ich po boku, vnášali jej do života príjemný ruch a osladzovali ho. Bola sama, rodičia jej pomreli a ona len tak blúdila životom. Jej opatrovníci boli síce jej rodinou, mala vďaka nim pravidelný príjem, no bývali ďaleko a videla ich možno šesťkrát v živote.

Blikotavé svetlo ožarovalo miestnosť ponorenú do večerného modrého svitu a Agnes si uvedomila, že to ona je dôvodom, pre ktorý sníva v budúcnosti. Otočila prvú kartu, druhú... na tretiu sa už prichystala a prichytila sa okraja stola. A veru dobre urobila. Hneď, ako uvidela obrazec, temer stratila vedomie. Šumelo jej v ušiach, videla hviezdičky. Keď sa rozjasnilo, stála na rušnej hradskej zaliatej slnečným svitom. Podľa tieňa mohlo byť poludnie, nevrhala skoro žiaden, iba po prašnej ceste okolo nej klusali kone zapriahnuté do vozov.

„Pozor, ženská tupá!“ Pohonič strhol opraty tesne pred Agnes a vtom ju niekto uchytil a temer odhodil z cesty. Agnes ležiaca v rozprestretých sukniach na zemi ledva dýchala. „Teda, dievča, zničíš ma...“ V šoku hľadala záchrancu, no zazrela ho už iba z profilu. „Kde to sme?“ Nepočúval ju, správval sa ako cudzí muž. Na sebe mal deravé šaty a mastné vlasy mu splývali po neoholených líkach. Odišiel akousi zvláštnou chôdzou. Ale tie šaty... netradičné... a z vrecka mu vykúkal akýsi čierny obdĺžnik, ktorý si držal pri uchu a hovoril do neho zahľadený kamsi na zem. Sledovala ho ešte chvíľu. Čo to tam stojí vzadu pri strome? Železná škatuľa veľkých rozmerov a po stranách má kolesá...

A akej je peknej farby! Červená ako Agnesina pudrenka. Čosi cvaklo, na boku škatule sa otvorili dvere a Rishi sa nechal zhltnúť aj s topánkami. Agnes sa zachichotala a priložila si šatku kuchu, ako sa tak cez sklo z auta na ňu díval a napodobňovala jeho gestá. Zapamätala si ich, keď rozprával do mobilu. Rishi jej z auta zablikal a Agnes zostala pobavena stáť.

„Rishi!“ zvolala.

A je to tu. Ocitla sa na posteli vo svojej penzionátnej izbe a líčka jej horeli. Vždy, keď nahlas zavolá jeho meno, vráti sa do reality. Bola navýsosť spokojná, že našla odpoveď na svoju pochabú otázku.

*

Sára si štetčekom z laku dozdobila necht. Pretiahla posledný ťah a vyhlásila: „V živote máme na búrlivé časy vyhradený čas.“

Agnes si odpila z kávy a prikývla: „My ho už máme za sebou, Sári. Ale stále nemám pocit, že som stará. Ešte toľko ma láka skúsiť!“

„Nikto ti nič nezakazuje, no nerob to preto, že máš pocit, že už nič nestihneš. Nechaj to plynúť. Život ti sám ponúkne príležitosti.“ Sára sa zamyslela. V jej vlastnom živote nebolo veľa radosti. Práca pekárky jej pridala na kilách a ubrala z krásy. Agnes vyzerala mladšie. Všimla si, ako sa Sára znechutene tvári, upravujúc si líčenie pred zrkadlom. „Sári. Vieš, že láska nikdy nie je pekná vizážou. Toľko trpí, toľko sĺz zbrzdí jej tvár a každá jej vráska je prejavom sladkobôľneho utrpenia. Každý šedivý vlas je jedným dňom búrlivej noci. Láska je stará striga,“ uzavrela a rozosmiali sa. Vždy skončia debatu pri bosorkách. Vtedy sa cítia najlepšie. Sára ešte napodiv nešedivela, zato Agnes mala vlasy akoby popretkávané kúdelou žltého ľanu. „Asi som v živote nemilovala,“ smiala sa Sára a dodala, „ukončíme to. Som bezcitná žena a ty chodiaca Afrodita. A ešte nám aj zábavu zrušili. Vraj rekonštruujú pivničné priestory v sále.“

„Čože?“ Agnes vyplašene zažmurkala. Bola sklamaná, tešila sa na posedenie s Rishim. Ale veď ona si nájde inú radosť. O dobrodružstvách s kartami síce nikomu schválne nepovedala, ani Sára by jej neverila... a potom... niektoré veci nemusí nikto vedieť. Uchová si tak svoj pokoj.

Výlety do snov jej v podobenstvách ukazovali odpovede. Nemohla si zaželať, kde sa ocitne, lampa nebola Aladinov prsteň. Uvažovala. Hodnú chvíľu jej trvalo, kým zistila, čo ju tak veľmi zaujíma.

Agnes si nepamätala detstvo do pätnástich rokov. Ani náznak spomienky, nič. Veľmi ju to mrzelo. Sára často spomínala, ako sa so sestrami jašili v stodole svojich rodičov alebo stvárali pestvá na jarmoku. Agnes vôbec nevedela, ako jej rodičia vyzerali, čím boli, ani čo mala v detstve rada. Rozhodla sa na to opýtať kariat. Ktovie, kde sa ocitne a čo všetko uvidí. Večer, keď všetko pospalo a pred penziónom sa začali zbíhať túlavé mačky, Agnes opäť zapálila lampu.

„Čo sa stalo, keď som bola malá?“

Opäť závrat, končeky prstov jej po otočení tretej karty stúpili a musela si sadnúť na gauč.

Zrazu ucítila pach spáleniny. Udrel jej do nosa a zakašľala.

„Utekaj, Agnes!“ začula výkrik ženy. Ocitla sa v akejsi starodávnej kuchyni, všade bol dym a za ruku ju schmatla mladá žena. Mala rozstrapatený vrkoč a pribehla s ňou k nejakému mužovi. „Anton, do komory!“ Plamene oblizovali všetko v dome a Agnes pocítila úzkosť väčšiu než obyčajne. „Bože, zvieratá! Bežme ich odviazať! Agnes, čakaj tu a ani sa nepohni!“

Žena ju nechala v miestnosti, kam plamene nedosiahli. Agnes si udrela koleno, a tak si ho dlaňou trela. Chcela sa pozrieť, či jej netečie krv. Zbadala svoju ruku, maličkú, detskú, s korálikmi na zápästí. Kolienko nebolo oveľa väčšie. Hodnú chvíľu stála v izbe, no plamene sa už blížili aj k nej. Na starodávny nábytok sa kúdlil dym so štiplavým zápachom a Agnes v úzkosti zvolala: „Rishi!“

„Miláčik, čo ti je?!“ Stál pri jej posteli v penzióne a dlaň jej držal na čele. „Celá horíš, donesiem ti vodu!“ Odišiel a Agnes si utierala pot z čela. Takže tragédia... Agnes vstúpili pri spomienke na kontakt s rodičmi do očí slzy. Aspoň na chvíľku, na okamih spoznala ich tváre a osud, ktorý jej ich kruto vzal... Rishi priniesol šálku čaju. Dlhو nezažila taký pocit opatery a starostlivosti. Voľkala si.

Rishi na druhý deň sedel v dielni a prezeral si svoju prácu. Vychádzkové topánky s Fénixom kamarát vychválil do neba. Už sa v nich aj prechádzal po meste, no Rishiho zaujímalo niečo iné. Agnesine čudné stavy si nevedel vysvetliť, navyše mu vždy na otázky odpovedala niečo banálne a všeobecné. Akoby cítila, že sa starostí, a vedela aj príčinu, s takou istotou sa vždy zľahčujúco usmiala.

Nieкто mu zaklepkal na dvere dielne. „Ďalej!“ zvolal polohlasom.

„Rishi, ahoj. Poď na drink,“ vstrčil dnu strapatú hlavu kamarát. Prešli do kaviarne oproti. Nikolaj sa zadíval na Rishiho zvedavým pohľadom a začal:

„Agnes sa nám v poslednom čase nezdá. Chodí zmätená, je popletená. Ale k veci – pred dvoma dňami sme čistili studňu pri penzióne. Sú nad ňou balkóny. Aj ten Agnesin. Nuž a vieme, že Agnes rada vykladá karty. A čo sme nenašli v studni? Kartu. Studňa je vyschnutá, karta je celá, takže ak ti to pripadá ako dobrý nápad, vráť ju, istotne patrí práve jej. Často ju vídat' za stolíkom na balkóne.“

Rishimu sa trošku vyjasnilo. „Ukáž mi ju.“ Kamarát vytiahol z vrecka vesty kartu. „Srdce...“ šepol Rishi. „To je ono,“ zašomral si.

„Nie som poverčivý, ale... ak jej v súprave chýba práve tento symbol, môže to mať na ňu neblahé dôsledky.“ Ďakujem.“

Kamarát sa len spýtavo pozrel na Rishiho bezvýraznú tvár a podivil sa. K Agnes sa v poslednom čase zmenil. Nebol

uvolnený, dumal a často sa zapozeral do prázdna cez toho, s kým hovoril. Pobadali na ňom i živšie city, celý akoby zvýraznil. „Tak sa maj, idem!“ Kamarát odišiel z reštaurácie a za rohom sa stretol s druhým mužikom.

„Ako?“

„Nič, je v tom až po uši. Ale ani sám o tom nevie.“

*

„Vykladá karty...“ Rishi posunul pohár s vínom po stole a zapálil si. Vyfúkol oblak dymu.

„Ak je na ne viazaná, musela strata na ňu zapôsobit'. Hovorí sa, že kartárky sú veľmi úzko späté so svojím balíčkom... Ak jej chýba srdce, tá súprava jej ho mohla vziať... Čo to trepem. Už

začínam rozmýšľať ako hotentot.“ Nahlas sa zasmial, aby odohnal iracionálnu neistotu.

„Zajtra ráno jej prinesiem. Jej srdce!“ Veľmi spokojne sa usmial. Pomyslel si, že je veľmi odolný a chrabrý. Darmo, narodil sa v znamení leva a tí sú príliš hrdí na to, aby si priznali slabosť. Oplývajú hrdosťou presne ako králi púšte.

„... Kde si našiel...?“ Agnes žiarila. Postavila sa na špičky a Rishiho jemne pobozkala na líce.

Od tých čias prestala navštevovať snové krajiny. Zato sen z budúcnosti sa stal prítomnosťou. O necelé dva mesiace sa Rishi s Agnes zosobášili. Veľmi dbal na to, aby sa jej zo súpravy nestratila ani jedna z kariet. Tiež jej kúpil medailóniky s menami jej rodičov. Teraz už nie je taká sama. A nikdy viac ani nebude.

Šachové largo

„Dofrasa, nezavadzaj, nevidíš, že sa vybaľujem?!“ zrúkla na Vanesu bledá čiernovlasá päťdesiatnička, odsotila ju a zavrčala vykladajúc na posteľ s kovovým zábradlím bielizeň.

„Už len toto mi chýbalo – ocitnúť sa v takomto špinavom pajzli!“

Olga mala pohyby nervózneho opice a krčila sa ako puma pripravená k útoku. Vanesa si všimla, že z nosa jej vytrčajú čierne chlpy. Ledva zadržala výbuch smiechu.

„Čo na mňa čumíš? Áno, ušla som pred druhom, radšej budem tu, než sa dívať na ten jeho otrávený, cynický ksicht.“

Nohavičky jej spadli z postele na zem. Boli vyzývavé, vykrojené, čierne-červené, vyšívané korálikmi. Zrazu sa Olga rozšírenými očami zadívala na Vanesu a zacukrovala sladkým hláskom: „Zober si ich, ja ich mám do aleluja.“

Vanesa s nevôľou zdvihla zo zeme cirkusantský kúsok a trela ho v dlani. Mala niečo cez tridsať, krátke hnedé vlasy, sviežu pleť a pekný úsmev.

„Tak teda hádam sa vám tu bude páčiť,“ zaševalila, zahrnula si vlasy za ucho, urobila smiešny pukerlík a dala sa čelom vzad. Novú spolubývajúcu napoly obdivovala, napoly jej pripadalo jej chovanie výstredné a trápne, a tak iba nezúčastnene prešla do kuchynky, cestou pokývajúcou hlavou na pozdrav riaditeľke útulku pre ženy.

„Vanesa, poukazovala si Olge, kde sú záchody, kúpeľňa a obývačka? Dúfam, že sa budeš chovať normálne a nebudú medzi vami vznikať konflikty. Váž si, že ťa držíme pod ochranou cirkvi, vôbec sem nepatríš, si slabo veriaci.“

Vanesa sa mdlo usmiala a zaliala si kávu.

„Ja si myslím, že Boh miluje všetkých ľudí, pretože ich stvoril na svoj obraz. My obsahujeme Boha, my sme Bohovia.“

Povedala to trochu nevrlo a flegmaticky. Riaditeľka sa postavila do pozoru, zrakom ju prebodnúc hneď ju začala karhať: „Prestaň si dovoľovať, lebo letíš!“

Vanesa vyšla na terasu a ako prechádzala cez dvere, naschvál trochu vyliala pred sociálnou miestnosťou. Neznášala tú flakatu, kostnatú ženu, vedela iba jej priezvisko a v žiadnom prípade ju nenapadlo počúvať ju. Chovala sa iba tak, aby si udržala bývanie. A keď dodržala pravidlá, vždy jej za urážky vyviedla za rohom nejakú lotrovinu. Riaditeľka už niekoľkokrát pri rozhovore s ňou očervenela ako paprika, lebo Vanesa jej vždy s pevným pokojom šprtla pravdu do jej krvavých žabích očiek. Celá vyzerala sťa prasa pred zakáľáčkou, v najlepšej váhe.

„Héj, ty si nová?“ Jolana s dlhým čiernym chvostom a tehotenským bruškom vyšla na chodbu a ako obarený zajac sa zadívala na Olgu.

„Drž papuľu,“ zamrmlala si Olga popod nos, prezúvajúc sa do šľapiek.

„Len nepapuľuj, pipka, u nás budeš poslúchať!“ Jolana si hlasito grgla a vyšplechla usadeninu z kávy na záhon kvetín. „Tu poslúcha každý. A počúva.“

„A niektorí aj za dverami,“ zakontrovala jej Vanesa, pofajčievajúc v malom altánku, ktorý vyzeral ako maštal pre jednu kravu. Modré oči sa jej zlomyselne zúžili, keď sledovala novo prichodiacu Olgu, ako nervózne trasie nohou. Tá medzitým vyšla von a na pol ucha počúvala dievčatá.

„Trocha slušnosti, dámy, nezabúdajte, že môžeme každý deň uvoľniť miesta.“ Riaditeľka zabuchla kanceláriu, potom vonku bránku skromného rodinného domu a za bránou nastúpila do auta.

„A čo ti spravil ten tvoj?“ Jolana zaťato pokračovala v autoritatívnom tóne.

„Preskočilo mu,“ zneistela Oľga a snažila sa potlačiť napätie, ktoré cítila v každom milimetri tela. „Chcel podpáliť dcére auto, je to narkoman.“ Vzrušene si odkašľala a chytila si náušnicu. Ruka sa jej chvela ako od zimy, hoci bol koniec mája. Jolana zmlkla a veľavýznamne hodila očkom po Vanese. Tá mykla plecami a odišla do izby, takýchto výstupov a tragických príbehov sa už napočúvala neúrekom.

Vanesa s ľahkosťou otvorila dvere herne. Vždy ju očarila tichá atmosféra s elektrickým chvením, mlkve tváre pred monitormi a elegantná obsluha. Obliekla sa do volánikovej blúzky a riflí, aby sa cítila pohodlne. Jemný make-up jej pristal a čiarka vo výstrihu upútala oko muža za pultom.

„Jednu kolu,“ vyslovila, prižmúrila na neho mačacie oči a upravila si kabelku na pleci. Žila. Od tridsiatky začala dôrazne pociťovať, že je ženou. Blúdila zrakom po voľnom mieste. Na bordovom koberci zdobenom ornamentmi ju poukladané barové stoličky čímsi priťahovali. Akýmsi snobsko-vagabundským štýlom. Usadila sa povedľa mladej blondínky.

Už na prvý pohľad bolo vidno, k akej kaste patrí. Vlnila sa aj pri stláčaní tlačidla. Afektovaným pohľadom zhodnotila Vanesu a tá na ňu veselo mrkla.

„Ideme na to!“ riekla vhoďiac do stroja dvadsaťeurovku.

„Idete?“ Blondína sa vyzývavo usmiala a zaklopkala dlhými nechtami po doske automatu.

„Áno.“ Vanesa si bola istá sama sebou a blondínka nebola prvá šľapka, ktorú videla.

„Ešteže Oľgu vyrazil muž, inak by som tu nesedela,“ unavene zívlo dievča a Vanesa vytreštila oči. Až ju zamrazilo, toto nevyzerá na zhodu náhod. Podsadila sa na stoličke a dávala si čas.

Po prvej výhre dvoch eur sa len tak, a snažila sa, aby to vyzeralo ako mimochodom, opýtala:

„Oľga je vaša mama?“

Blondína sa na Vanesu pozrela ako dusiaca sa sova a nahlas zvolala:

„Mama?! Radšej psa než takú matku! Je to zamestnávateľka.“

Odkašľala si ako chlap a topánkou nechtiac prepichla čalúnenie na stene, kde mala vyloženú nohu.

Vanesa sa uchechtla. „Ja pred svojou mamou utekám, vyhodila ma. Nemám peniaze.“

„A za čo teda hráš?“ Blondínka sa s ironickým tónom zatvárla neveriacky.

„Posledné.“

„Tak pod' k nám. Nie je to bohviečo, ale vyžiješ a ešte si aj samostatná.“

Zvuk automatov a pribúdajúcich výhier pre jednu i druhú naznačoval kooperáciu.

„Skúsím,“ Vanese plán vychádzal, „dáš mi jej číslo?“

Blondína sa zatvárla zmätene.

„Noo... že si to ty, tak áno, ale súkromné číslo dávať nesmiem. Ako začiatočníčke ti verím.“ Pohrdlivo si ju premerala a vyvrátila oči. Tuposť na jej tvári sa premenila na akýsi výraz podobný tréme.

Vanesa prehrala dvadsiatku a zosúkala sa zo stoličky na zem. Bola vysoká, a tak dopadla ako hruška. „Ozvem sa ti potom cez ňu.“ Prehodila si kabelku cez plece a jemne ako mačka našľapujúc po koberci vyšla z podniku. Víťazoslávne sa usmiala a vyrazila do cukrárne. Ešte jej na ten deň ostalo niekoľko drobných.

*

„Ty si niečo vyvedla,“ nahnevane znel hlas Radka v telefóne. Vanesa bola na jeho scény zvyknutá. Áno, bola rozrušená a on to hneď svojimi račmi anténami vycítil. Pomýlil si však dôvod.

„Povedz mi, čo si spravila, alebo ti položím! S kým si spala?“

Takáto logika nezodpovedala ani Vanesinu svedomiu, ani inteligencii. Bez vysvetlenia položila prvú. Tieto prietáhy trvajú už nekonečné tri roky! Občas sa s Radkom stretla, no vzťah im fungoval len na základe toho, že obaja boli osamelí a dôverovali si ako brat a sestra. Teraz nemala čas zapodievať sa malichernosťami. Našla si v cukrárni tichý kútik. Objednala si gaštanové pyrú, džús a chystala sa na svoju „misiu“. Vyťukala do mobilu číslo od prostitútky. Zvonenie.

„Áno?“ ozval sa Oľgin zachrípnutý hlas. Vanesa v strese položila. Už pri vytáčaní jej búšilo srdce a teraz si bola na čistom. Tak takto je to! Zjedla troška z pyrú, potrebovala sa upokojiť a sladké jej robilo dobre na nervy.

Kresťanské sudičky sa hneď po jej príchode do útulku ujali slova: „Čo marylka, pivečko si si dala? Máme ti dať fúkať?“

Jedna zo sestier svätého Jozefa sa na Vanesu škerila krivými zubami, až to nebolo pekné. Tej sa však provokatívny tón nedotkol. Ako v snách kráčala do svojej izby za novou nájomníčkou. Našla ju, ako sa zasa tým sladkým hláskom prihovára tretej spolubývajúcej Norke. Norka bola naivná, no životom obitá osemnásťročná dievčina z detského domova a príroda na jej ženskosti veru nešetrla. Oľga držala v ruke takisto ako Norka telefón a sestra Klára všetko sledovala. Vanesa začala mať paranoidný pocit ako z filmu. Sestra Klára bola príliš zaujatá a suverénna na takúto situáciu.

„Sestra,“ oslovila ju Vanesa s nádejou. Upriamila na ňu odosobnený pohľad a so stuhnutými perami sa jej opýtala: „Čo je??“

Celá bola akási stuhnutá a naježená. Hneď nato odišla do svojej kancelárie a Vanesa počula, ako telefonuje, no slovám nerozumela. Podišla k Oľge a skúmala Norku pohľadom. Sklopila oči a zručenela. Ako bleskom jej bolo všetko jasné. Bez slova sa dívala do odporých, chladných a tvrdých očí Oľgy, ktorá pod tým tlakom znova znervóznela a odišla si zapáliť.

„A dost!“ Pribehla zrazu za ňou sestra Klára. „Už mám tých tvojich hovadín dost! Pobaľ si veci a s okamžitou platnosťou ťa prepúšťam. Si malá drzá sviňa.“

Vanesa vedela, že tu už zostať nemôže. Mafia útulku svätého Jozefa si vyberá vždy iba čisté obeť. Preto si bez slova pobalila tašku s vecami.

O tri hodiny už sedela u kamarátky v neďalekej dedine.

„Určite to zorganizovala riaditeľka, vieš, koľko by dostala?“ skonštatovala Monika a uhladila si dlhé čierne vlasy. Vanesa sedela s pohárom vína zronená vedľa nej a nečujne dýchala. Mala pocit, že sa z nej stala myška, ktorá nesmie z nory ani do nej.

„Zavolaj mu. Radko ti predsa nestojí za to, rozchádzate sa už rok. Peťo by to s tebou zvládol a myslí to vážne.“

„Počkaj!“ Vanesa chytila po dlhšom mlčaní do ruky telefón. „Niečo skúsím. A... hoj... Rad... ko, mohla by som ísť k tebe žiť? Ak na toto zareaguje odmietnutím, už viac nemám čo rozmýšľať.“

Za niekoľko minút jej prišla správa. „U mňa byť nemôžeš, pamätáš si, že nám to neklapalo. A nie som už sám.“

„Tak a máš to!“ Monika ju potľapkala po ramene.

„Vaneska, spamätaj sa! Chod' za Peťom, vždy ti pomohol, nikdy ti neodmietol prenocovanie. Kto sa bude starať o jeho dcérku? Sám?“

Vanesa sa začala obliekať. „Kam ideš?“ Monika si pomyslela, že ju snáď urazila. „Neblbni, Vanesa, ja...“

„Ešte musím niečo vybaviť,“ riekla s úsmevom tá a prehodila si kabelku cez plece. „Hneď som tu.“

*

„Stalo sa mi to prvý raz!“ Vanesa nebola dobrá herečka. Dívala sa do tváre pochudnutého päťdesiatnika s vážnosťou, pretože využila náhradný manéver. I náhradný problém. Bála sa o Norku.

„V kabelke si vždy nechávam celý dôchodok. No zmizol! V izbe bola iba Oľga, prišla včera. Hneď sa mi na nej zdalo niečo podozrivé,“ klamala, pričom si pri klamstve mohla dovoliť prežívať pravé emócie.

„Je to bezcharakterná zlodejka!“

„Ale no, pani, upokojte sa a spoľahnite sa na nás. Vyšleme tam hliadku čo nevidieť. Ak má peniaze pri sebe, dôchodok sa vám

vráti.“ Policajť sa poškriabal za ucho a zapísal si údaje jej občianskeho preukazu. Potom sa rozlúčil. „Hneď sme tam, budeme vás informovať.“

Na dvorčeku pred útulkom zastavilo zásahové vozidlo. Riaditeľka bola práve v budove a vydesene nakúkala spoza záclony na mužov zákona vchádzajúcich cez bránku. „Tá suka,“ precedila pomedzi zuby. O chvíľu jej zaklopali na dvere.

„Pani Uttenberová? Máme pokyn prehliaďnúť osobné veci klientky Oľgy H., zaveďte nás na jej izbu.“ Riaditeľka zbledla a roztrasenou rukou im pokynula a zasipela: „Iste... nech sa páči, tadiaľto.“

V Oľge by sa v tej chvíli krvi nedorezal. Sedela na posteli ako stelesnená nehybnosť, až zelená a šklbalo jej kútikmi úst. Ruky mala zopäté na kolenách ako pri modlitbe.

„Pani, ukážte nám svoje osobné veci.“ Odznelo opäť.

Oľga mlčky vyšla z izby, pričom im ukázala na skriňu. Vyzeralo to tak, že sa dorozumeli. Už tušila, čo príde. Vonku si zapálila cigaretu a tupo zízala do tmy. Stojí jej takýto život za to? Alebo stál?

Najprv prehládali kabelku. Našli lieky a bežné ženské potreby. „Ešte tašku,“ pokynul kolega policajta na skriňu. Nehľadali dlho.

Tak, pani Oľga, peniaze sme síce nenašli, ale za celú existenciu mojej praxe viem, čo je to biely prášok v igelitových vreckách. Zatykam vás! Poďte, prosím, s nami.“

Úplne zničená a vyprahnutá Oľga ich bez slova nasledovala. „A za vami, pani, prideme zajtra,“ zakričal cez rameno jeden z policajtov na riaditeľku Uttenberovú. Stála na prahu a vyzerala o desať rokov staršie.

„A čo ti povedal?“ pýtala sa vzrušene Monika, keď na druhý deň prišla z práce domov.

„Našla jej drogy, Norke už nehrozí nebezpečenstvo, veľmi mi odľahlo!“ celá šťastná ju objala.

„A Peťo?“

„Berie ma k sebe... malá Katka sa vraj stále pýta, kam som pred rokom zmizla.“

Večer šla Vanesa nakúpiť. Celý svet sa jej zrazu zdal nebezpečný, krutý a bála sa. Teraz však už tomu nebude vystavená na ulici. Zadívala sa na malé dievčatko ťahajúce mamu za ruku.

„Má to zmysel,“ pomyslela si.